

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

School Administrator's Competency in the Perception of Teachers in Schools

Under the Office of Sakol Nakhon Primary Educational Service Area 3

ณิรุช แก้วบัวสา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์**

ดร.สมเกียรติ พลະจิตต์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู 2) เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ, วุฒิการศึกษา, ขนาดโรงเรียน, ระดับชั้นเรียนที่สอน, ประสบการณ์การทำงาน, อำเภอ และตำแหน่งหน้าที่ และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับสมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ครูจำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานโดยใช้แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ t-test และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะหลักตามการรับรู้ของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูที่มีเพศต่างกัน วุฒิทางการศึกษาต่างกัน ขนาดโรงเรียนต่างกันระดับชั้นเรียนที่สอนต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนต่างอำเภอกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เป็นจุดด้อย 2 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะวิเคราะห์และสังเคราะห์ และสมรรถนะการสื่อสารและจูงใจ

ABSTRACT

This study aimed at 1) Investigating school administrators' competence in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 as Perceived by Teachers, 2) Comparing school administrators' potential in schools classified by gender, educational qualification, school size, level of Teaching, working experience, district of location, as well as status. 3) Exploring guidelines of the

คำสำคัญ : สมรรถนะ การรับรู้

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการวิทยฐานะผู้อำนวยการพิเศษ โรงเรียนชุมชนหัวสูงสวรรค์

potentiality development of school administrators in schools. Samples consisted of those concerned with the doing of thesis including 340 teachers. A tool used was a 5-level rating scale questionnaire. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test (One-way ANOVA).

The findings were as follows:

1. The school administrators' core competence in the schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 was at the high level and the school administrators' functional competence in the schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 3 was at the moderate level.

2. The perception of the teachers with different gender educational qualification, school size, level of teaching, working experience, district of location, as well as status toward the school administrators' competency, as a whole, showed no significant differences. The teachers who taught at the schools located in different districts obtained the perception toward the school administrators' potential at the .01 level of significance.

3. The guidelines of school administrators' potentiality upon the recommendations of the experts. in case of the weak points included analytical thinking competence and communication and influencing competence.

Keyword: Competency Perception.

ภูมิหลัง

สถานศึกษาเป็นองค์การระดับปฏิบัติการที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพบนพื้นฐานความหลากหลาย และแตกต่างกันตามความสามารถในการการบริหารจัดการ และบริบทของโรงเรียนเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากโรงเรียน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ จึงมีผู้ที่ผู้เกี่ยวข้องด้วยหลายระดับผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารงานโดยรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดอาจกล่าวได้ว่าสถานศึกษาที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา (จีระ งามศิลป์, 2554, หน้า 4)

ด้านหนึ่งในสามด้านของการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา คือ สมรรถนะ(Competency) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่น่ามาเป็นพื้นฐานจัดทำระบบ หรือวางแนวทางในการพัฒนา ทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กร และนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้มีประสิทธิภาพ สมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กร กล่าวคือ เป็นเครื่องมือช่วยในการแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัฒนธรรมองค์กรและยุทธศาสตร์ต่างๆ ขององค์กรมาสู่กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล (จีระ งามศิลป์, 2554, หน้า 10)

ในการบริหารงานของผู้บริหาร สมรรถนะที่ใช้จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ทำให้ภารกิจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จตามเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ เฉลียว ยาจันทร์ กล่าวไว้ว่า (Knowledge Management Center : สพท.นนทบุรี เขต 2) ผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนโดยตั้งเป้าหมายในการ

ทำงานไว้สูง (High Expectation) และพยายามใช้ความรู้ความสามารถ ยุทธศาสตร์เทคนิคหรือกระบวนการบริหารจัดการจูงใจโน้มน้าว ให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้โดยคำนึงถึงคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งต่อไปนี้สถานศึกษาต้องมีความเป็น “นิติบุคคล” และจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

โดยที่ผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บข้อมูล และศึกษาเฉพาะด้านที่เป็นมุมมอง ความคิดเห็น และการรับรู้จากครูด้านเดียวเท่านั้น เพราะผู้วิจัยยึดเหตุผลตรงที่ว่าครูถือเป็นบุคลากรที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาคนแรก หรือกลุ่มแรกที่เป็นผู้รับรู้ถึงสมรรถนะของผู้บริหารที่สะท้อนออกมาจากตัวผู้บริหารเองขณะปฏิบัติงาน และเป็นผู้ที่คอยรับนโยบาย และสนองนโยบายอย่างใกล้ชิดเป็นบุคคลแรกเช่นเดียวกัน ข้อมูลที่ได้จากครูจึงน่าจะเป็นข้อมูลที่ชัดเจน เป็นจริง และน่าเชื่อถือมากที่สุด

คำถามการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นอย่างไร
2. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู มีความแตกต่างกันหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบตามการรับรู้ของครูตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน ระดับชั้นเรียนที่สอน ประสบการณ์การทำงาน อำเภอก และตำแหน่งหน้าที่ อย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีเรื่องใดบ้าง อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

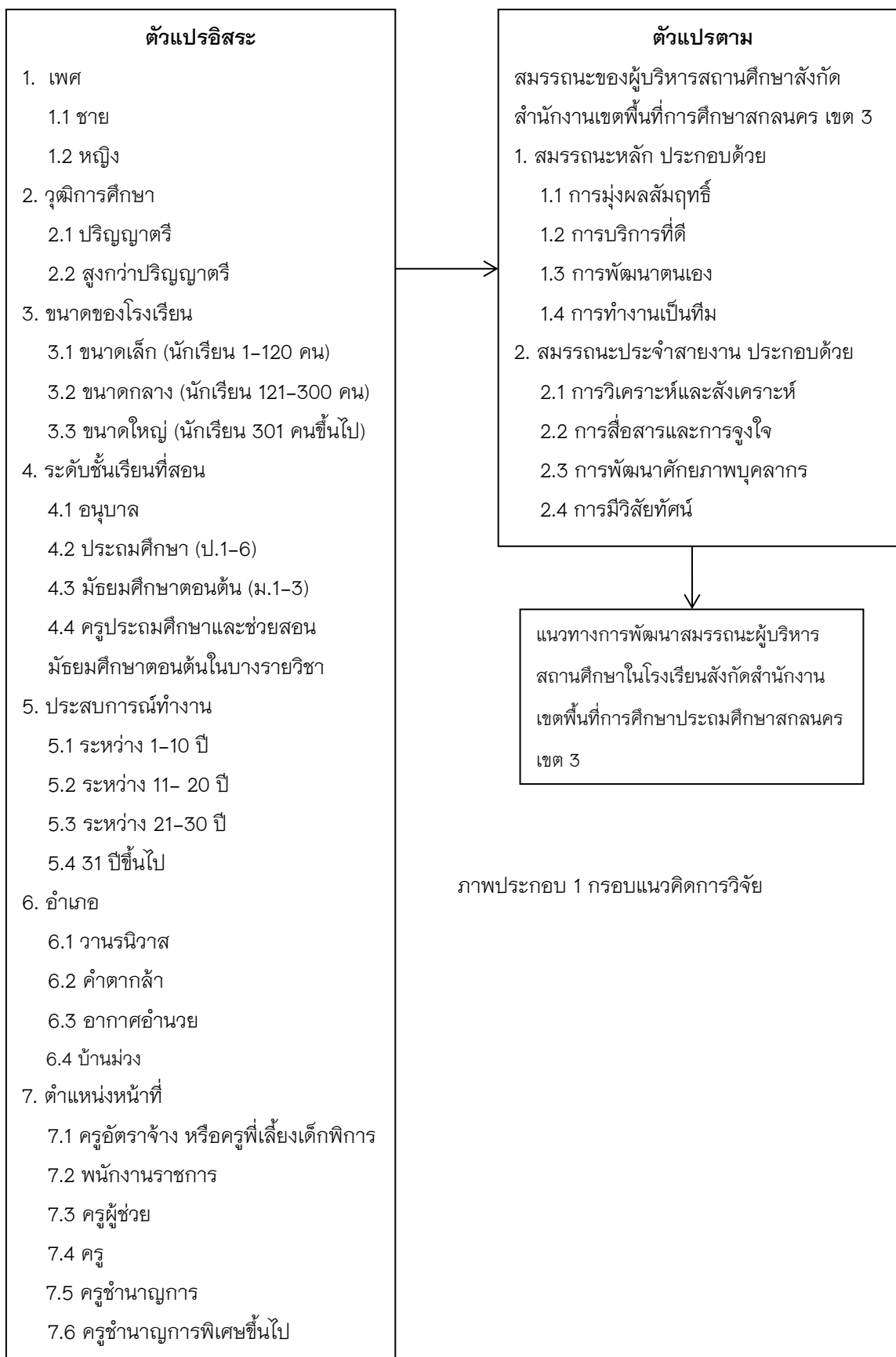
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการศึกษาวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามการรับรู้ของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 จำแนกตามเพศ, วุฒิการศึกษา, ขนาดของโรงเรียน, ระดับชั้นเรียนที่สอน, ประสบการณ์การทำงาน, อำเภอก และตำแหน่งหน้าที่
3. เพื่อจัดทำแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับสมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใน 2 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะหลัก และด้านสมรรถนะประจำสายงาน ตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ., 2550) โดยการศึกษาและเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน ระดับชั้นเรียนที่สอน ประสบการณ์การทำงาน อำเภอก

และตำแหน่งหน้าที่ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดมาวิจัยปรากฏบนภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะคือมุ่งศึกษาสภาพที่เป็นปัจจุบันเพื่อนำข้อที่ค้นพบ เพื่อใช้เป็นสารสนเทศสำหรับนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนหรือตัดสินใจทางการบริหาร ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสำรวจสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางพัฒนาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 2,012 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3, 2557)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2557 กำหนดตามตารางเครชชีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน เป็นอัตราขั้นต่ำ โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 37-43) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นสัดส่วนที่เหมาะสมตามตัวแปรที่เลือกศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับเพศ, วุฒิการศึกษา, ขนาดโรงเรียน, ระดับชั้นเรียน, ประสบการณ์การทำงาน, อำเภอล และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน ใน 2 สมรรถนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทำหนังสือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ครูกรอกข้อมูลและตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่ง/รับ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทางระบบการรับหนังสือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พร้อมซองเปล่า ติดแสตมป์ จ่าหน้าของส่งกับถึงผู้วิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีระดับสมรรถนะหลักโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสมรรถนะประจำสายงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ครูที่สอนในระดับชั้นเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
6. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
7. ครูที่สอนในโรงเรียนต่างอำเภอกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นสมรรถนะการบริการที่ดีไม่แตกต่างกัน
8. ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ ต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่จำเป็นต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานในทุกภารกิจงานอย่าง มีการปรับเปลี่ยนวิธีการหรือขั้นตอนการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับประโยชน์สูงสุด

2. ครูมีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลจากบุคคลากรทางการศึกษาเพียงกลุ่มเดียวคือครู ไม่มีการรับรู้จากกลุ่มอื่นมาถ่วงดุลกันข้อมูลที่ได้จึงแสดงออกมาในลักษณะเช่นนี้

3. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องพยายามทำการบริหารโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และในการปฏิบัติงานนั้นย่อมจะต้องมีองค์ประกอบในตัวผู้บริหาร ที่แสดงออกมาโดยครูทั้งเพศหญิงและชายรับรู้ได้เหมือนกันทุกคน สมรรถนะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวผู้บริหารเอง หรือครูทั้งเพศหญิง และเพศชายอาจมีทัศนคติหรือมุมมองที่คล้ายกัน ในการแสดงออกมาซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารขณะปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้แสดงการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

4. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันแหล่งเรียนรู้สำหรับครูเปิดกว้างมากขึ้นในการที่จะเสาะแสวงหาความรู้ วุฒิการศึกษาจึงไม่ใช่ตัวชี้วัดเพียงอย่างเดียวกับการที่จะวัดภูมิรู้ หรือวิสัยทัศน์ของแต่ละคน หากแต่รวมไปถึงความขยัน ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกระตือรือร้นในการที่จะมุ่งพัฒนานตนเองด้วย ภารกิจของโรงเรียนจึงประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายจึงส่งผลให้แสดงการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

5. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการปฏิบัติราชการของผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในทุกสภาพพื้นที่ หรือในทุกบริบทของโรงเรียน เพราะไม่ว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีภาระงานเท่ากันในทุกโรงเรียน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนทุกขนาดต้องปฏิบัติตามแนวนโยบาย จึงทำให้ครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีการรับรู้เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

6. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่สอนในระดับชั้นเรียนที่สอนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน้าที่สำคัญของคนเป็นครูคือการสอน และการสอนนั้นเป็นกระบวนการที่ผสม กันระหว่างศาสตร์กับศิลป์เพราะฉะนั้นการเป็นครูไม่ว่าจะสอนระดับชั้นใดก็ตาม ยังต้องอาศัยแรงจูงใจในหลายด้านมาประกอบกัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการแข่งขันกันสูงมากในทุกๆ ด้าน เพราะมีปัจจัยหลายประการด้วยกันเป็นตัวเพื่อนำพาโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ของโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัดให้จึงได้ในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งท่านผู้บริหารต้องใช้สมรรถนะที่มีในตัวเองในการบริหารโรงเรียน ขับเคลื่อนประสานความร่วมมือกับครูทุกคน ฉะนั้นครูทุกคนถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์ทำงานต่างกัน จึงทำให้การรับรู้ของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่างกัน

8. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่สอนในโรงเรียนอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องจาก แต่ในละแวกที่เป็นที่ตั้งของแต่ละโรงเรียนจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิด ทักษะคิดของครู นักเรียน และผู้ปกครองที่ต่างกันด้วย เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะหรือสภาพครอบครัวนักเรียน อาชีพผู้ปกครอง เศรษฐกิจของชุมชนในท้องถิ่น จากบริบทที่แตกต่างกันของโรงเรียนในต่างอำเภอกันนี้ ส่งผลให้การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารแตกต่างกันออกไป จึงสะท้อนออกมาส่งผลให้ตามการรับรู้ของครูต่อใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

9. ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในงานวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพหรือตำแหน่งใดก็ตาม ต่างมีหน้าที่สนองนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา และต้นสังกัด เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกคน ฉะนั้นการรับรู้ที่มีต่อการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน คือ สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการพัฒนาตนเอง สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และสมรรถนะการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่ดี ที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความชาญฉลาดในการรู้จักเลือกเครื่องมือ กระบวนการ หรือกลยุทธ์ที่เหมาะสม และหลากหลายมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาใน 8 ด้าน เกิดประโยชน์สูงสุด

2. การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ สมรรถนะการสื่อสารและการจูงใจ ซึ่งก็ยังถือว่าการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องหาแนวทางพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อให้การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ และสรุปความจากการฟังและการอ่านก่อนการเผยแพร่บรรยาย อธิบาย และให้คำปรึกษาผู้อื่น ตามแนวทางที่ถูกต้อง เหมาะสม เขียนเอกสารทางวิชาการได้นำสนใจ กระชับรัดกุม สื่อสารและสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องและครบถ้วน และสื่อสารได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารอย่างถูกต้อง

3. การใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งถือว่าการใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุดที่ต้องหาแนวทางพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อให้การใช้สมรรถนะของผู้บริหาร

สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศ สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาเพื่อจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศ กำหนดขั้นตอนในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบและชัดเจน มีการรายงานผลการปฏิบัติเป็น ระบบ ชัดเจนและครอบคลุม ควรเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย และทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการบริหาร การศึกษา และนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนางานในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการบริหารโรงเรียน จากการรับรู้ของ ประชากรกลุ่ม ที่มีส่วนได้เสียอื่นๆ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาสมรรถนะทางการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากลุ่มอื่นๆ ได้แก่ สมรรถนะของครูผู้สอน สมรรถนะของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานที่สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ และสมรรถนะของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จิระ งามศิลป์. (2554). คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการ ฉบับปรับปรุง เล่มที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาดพร้อมคณะ. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กภาพสินธุ์:ประสานการพิมพ์ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). พระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา.(2550). คู่มือหลักสูตรการพัฒนา ข้าราชการครูเพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน คณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2549). การศึกษาภาพรวมผลการประเมินสมรรถนะหลักการ บริหาร ปี พ.ศ. 2543-2544. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (2557). แผนปฏิบัติการประจำปี 2557. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). เอกสารมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.